

ÜLKE RAPORU: TÜRKİYE

"Türkiye'de temel siber yasaların kabulünde bazı önemli açıklar bulunuyor. Türkiye'de halen veri koruma yasası bulunmamakla birlikte Türk vatandaşları kişisel verilerinin korunmasını talep etme konusunda anayasal haklara sahip. Anayasanın aynı hükmü veri koruma konusunun yasayla düzenlenmesini gerektiriyor. Aslından veri koruma konusundaki kanun taslağı konusunda halen çalışmalar sürmekle birlikte halen zamanlama belirlenmiş değil. Uluslararası standartlara uygun bir çerçevede yasa çıkarılması halinde bunun Türkiye'de çevrimiçi hizmetlere yönelik güveni artıracığı tahmin ediliyor.

Veri korumayla ilgili kaygılardan biri, özellikle bankacılık ve telekomünikasyon gibi belli sektörlerde verilerin kendi yerinde ve ulusal sınırlar içinde depolanması şartı getirilmesi eğiliminden kaynaklanıyor.

İnternet içeriğiyle ilgili düzenlemelerin (5651 sayılı kanun) ve internet servis sağlayıcılarının faaliyet gösterme şartlarının ifade özgürlüğünün korunmasıyla ilgili uluslararası standartlara uygun olmadığı görülmektedir ve vatandaşların internet

erişimine ilişkin haklarını etkileyebilecek özelliktedir. İnternet suçlarının soruşturulması çok etkin bir şekilde yapılmamakta, birçok vakada suçlular tespit edilememekte, doğru ve etkili kanıtlar toplanamamaktadır. Soruşturma ve kovuşturma aşamaları çok uzun zaman almaktadır. Ayrıca internet suçlarına uygulanan cezalar caydırıcılık açısından etkili değildir.

Türkiye Siber Suçlar Sözleşmesi'ni imzaladı ancak önemli maddelerinin tamamını henüz uygulamaya geçirmiş değil. Türkiye'de fikri mülkiyetin korunması makul ölçülerde güncel olmakla birlikte uygulamadaki düzensizlikler devam ediyor. Çevrimiçi telif hakkı ihlallerine karşı, ihlal niteliğindeki içeriğin kaldırılmasını mümkün kılan özel bir hüküm bulunuyor.

Türkiye Avrupa ve uluslararası topluluklar ile entegrasyon yolunda ilerlemeler kaydediyor ancak devlet ihalelerinde ülke içindeki bazı tercihler uygulanmaya devam ediyor. Ayrıca BT alanına özgü devlet ihaleleri düzenlemesi bulunmuyor ve bu da devletin BT ihalelerinde bazı etkili uygulamaları gerçekleştirmesini engelliyor.

TÜRKİYE	YANIT	AÇIKLAMA METNİ
VERİ GİZLİLİĞİ		
1. Kişisel bilgilerin toplanması, kullanılması veya başka şekillerde işlenmesi ile ilgili yasalar veya yönetmelikler mevcut mudur?	✘	Kişisel Verilerin Korunması Hakkında bir kanun taslağı üzerinde çalışmalar sürdürülüyor.
2. Yasanın kapsamı ve içeriği nedir?	Uygulanamaz	
3. Gizlilik yasası AB Veri Koruma Yönetmeliğine uygun mudur?	✘	Taslak yasada AB Veri Koruma Yönetmeliği esas alınmıştır.
4. Gizlilik yasası APEC Gizlilik Çerçevesi ile uyumlu mudur?	✘	
5. Veri gizliliğinin ihlali durumunda bireysel olarak dava açma hakkı mevcut mudur?	Mevcut	Türkiye'de bazı sınırlı gizlilik hakları mevcuttur. Türk Anayasası'nın Gizlilik ve Özel Hayatın Korunması başlıklı 20. maddesine göre "Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz". Bu düzenlemeye göre aynı zamanda "herkes kendine ait özel verileri açıklayıp açıklamama kararında mutlak özgürlüğe sahiptir ve kimse bunları açıklamaya zorlanamaz". Çeşitli muafiyetler mevcuttur. Ayrıca, Türk Medeni Kanunu'nun 24. maddesine göre kişilik hakkına saldırılan kimse, saldırıda bulunanlara karşı korunmasını isteyebilir. Uygulamada bu kişilik haklarının korunması Türkiye'de çok zordur.
6. Gizlilik yasalarının yürütülmesi ile ilgili olarak görevlendirilen bir kurum (veya düzenleyici) var mıdır?	Yok	Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun taslağında Kişisel Verileri Koruma Kurumu oluşturulması teklifi bulunmaktadır.
7. Gizliliği düzenleyen kurumun yapısı nasıldır?	Uygulanamaz	
8. Kişisel verilerle işlem yapanlar kayıt tutma zorunluluğundan muaf mıdır?	✓	Mevcut durumda Türkiye'de kayıt tutma zorunluluğu yoktur.
9. Sınır ötesi bilgi aktarımları kayıt tutma zorunluluğundan muaf mıdır?	✓	Mevcut durumda sınır ötesi veri aktarımı ile ilgili bir kısıtlama yoktur.
10. İhlal bildirimini ile ilgili bir yasa var mıdır?	✘	Türkiye'de veri ihlali bildirimini konusunda bir zorunluluk yoktur.

TÜRKİYE	YANIT	AÇIKLAMA METNİ
GÜVENLİK		
1. Elektronik imzaya net bir yasal geçerlilik kazandıran bir yasa veya düzenleme var mıdır?	✓	15 Ocak 2004 tarih ve 5070 sayılı Elektronik İmza Yasası temel hükümleri içermektedir. 2005 yılında çıkarılan Elektronik İmza Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ise elektronik imza ile ilgili usul ve esaslar ile elektronik imza uygulamasının yasal ve teknik yönlerini içermektedir.
2. İnternet Hizmet Sağlayıcılar (ISP) ve içerik hizmet sağlayıcılar filtreleme veya sansür zorunluluğundan muaf mıdır?	✗	Türkiye’de İnternet sansürü yaygın bir uygulamadır ve sitelere erişim 5651/2007 sayılı İnternet yasasına göre çoğu politik görünen çeşitli nedenlerden dolayı engellenebilmektedir. Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kurumu (BTK) <www.btk.gov.tr> Ağustos 2011 tarihinde tüm İnternet kullanıcılarının bir filtre “seçebilecekleri” bir sistemi uygulamaya geçirmeyi planlamaktadır (“çocuk” ve “aile”). Bununla birlikte, hükümet tarafından belirli sitelerin engellenmesi yaygınlığını korumaktadır ve bir kullanıcı “standart” yayını seçtiğinde bile engelleme söz konusudur. İnternet kafelerde ve kiosklarda da zorunlu filtreleme şartı mevcuttur.
3. Dijital veri barındırma ve bulut hizmeti sağlayıcılar konularında genel güvenlik şartlarını içeren kanunlar veya uygulanabilir hükümler mevcut mudur?	Yok	Türkiye’de dijital veri barındırma ile ilgili uygulanan herhangi bir zorunlu güvenlik şartı yoktur.
4. Dijital veri barındırma ve bulut hizmeti sağlayıcılar konularında özel güvenlik denetimi şartlarını içeren kanunlar veya uygulanabilir hükümler mevcut mudur?	Yok	Türkiye’de uygulanan herhangi bir güvenlik denetimi şartı yoktur.
5. Teknolojik ürünler için belirli sertifikasyonları zorunlu tutan güvenlik yasaları ve düzenlemeleri var mıdır?	Kapsamlı koşullar (genel koşullar dahil)	Türkiye Ortak Kriterler Tanıma Sözleşmesi (CCRA) nezdinde sertifika üretici ülkedir (en üst düzey üyelik) <http://www.commoncriteriaportal.org>. Türkiye’de teknolojik ürünlerde sertifikasyon kullanımı düşüktür, ancak artmaktadır.
SİBER SUÇLAR		
1. Siber suçlarla ilgili mevcut yasalar var mıdır?	✓	Türk Ceza Kanunu (2005 yılında değiştirilen şekliyle) bilgisayar ile ilgili çok sayıda suç içermektedir. Tartışmalara konu olan 2007 tarihli İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi Ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda da çeşitli siber suçlar kapsam içine alınmıştır.
2. Siber suçlar ile ilgili yasalar, Siber Suçlarla İlgili Budapeşte Konvansiyonu ile uyumlu mudur?	ⓘ	Türkiye Avrupa Konseyi Siber Suçlar Sözleşmesi’ni 2010 yılında imzalamıştır. Bununla birlikte Türk yasalarında henüz Siber Suçlar Konvansiyonundaki suçların tümü için düzenleme yapılmamıştır. Burada en önemli şart Türkiye’de henüz Siber Suçlar Sözleşmesi’nin 6. Maddesinin gerektirdiği “cihazları kötüye kullanma” ile ilgili bir suçun bulunmamasıdır.
3. Yasal makamlar, veri barındırma hizmeti sağlayıcılar, mobil operatörler veya diğer hizmet sağlayıcılarda bulunan veya bu kurumlar tarafından aktarılan şifrelenmiş verilere erişmek için ne gibi olanaklara sahiptir?	Açıklanmadı	Türkiye’de şifrelenmiş verilere erişim ile ilgili herhangi bir özel yasa veya düzenleme yoktur.
4. Yasalar sınır ötesi suçlar konusunda nasıl bir çözüm getirir?	Sınırlı kapsam	Türk vatandaşları yurt dışında nerede olursa olsun Türk ceza hukununun kapsamı içindedir. Türkiye aynı zamanda Siber Suçlar Sözleşmesi’nin bir üyesidir ve siber suçların soruşturulmasında diğer yargı bölgelerindeki yasal makamlar ile işbirliği yapacaktır.
FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI		
1. Ülke, Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Hakları Anlaşması (TRIPS) üyesi midir?	✓	Türkiye 1995 yılında TRIPS Anlaşması’nın bir üyesi olmuştur.
2. TRIPS’in uygulanması için Fikri Mülkiyet (IP) yasaları yapılmış mıdır?	✓	5 Aralık 1951 tarih ve 5486 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri kanunu (Telif hakkı yasası) uluslararası anlaşmalara ve AB yönergelerine uyumlu olacak şekilde düzenli olarak güncellenmektedir.
3. Ülke Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) Telif Hakları Anlaşması’na taraf mıdır?	✓	WIPO Telif Hakları Anlaşması Türkiye’de 2008 yılında yürürlüğe girmiştir.
4. WIPO Telif Hakları Anlaşması’nı hayata geçiren yasalar yapılmış mıdır?	✓	Türkiye’deki Telif Hakları Yasası WIPO Telif Hakları Anlaşması ile çok büyük ölçüde uyumludur. Bununla birlikte bazı değişiklikler üzerinde tartışmalar sürmektedir. Bu tartışmalar yasal zorlamaların WIPO Telif Hakları Anlaşması ve diğer AB enstrümanları ile daha uyumlu olacak şekilde güçlendirilmesi ile ilgilidir.
5. Telif hakkı sahiplerinin eserlerinin izinsiz olarak İnternet üzerinde yayınlanmasına karşı özel hukuk yaptırımları mevcut mudur?	✓	Telif hakkı bulunan herhangi bir çalışmanın izinsiz bir şekilde kamuya iletilmesi durumunda uygulanacak yaptırımlar vardır.

TÜRKİYE	YANIT	AÇIKLAMA METNİ
6. Telif hakkı sahiplerinin eserlerinin izinsiz olarak internet üzerinde yayınlanmasına karşı cezai yaptırımlar mevcut mudur?	Kararsız	Bu tür malzemelerin yalnızca yayınlanmasında cezai yaptırımlar uygulanıp uygulanmadığı belirli değildir. Genellikle ceza soruşturması ve kovuşturması yerine yukarıda açıklanan kapatma işlemi uygulanmaktadır.
7. Telif hakkını ihlal eden içerikle ilgili ISP'lerin sorumluluğunu düzenleyen yasalar var mıdır?	✓	Telif hakkı yasasına 2004 yılında yapılan değişikliklerle eklenen 4. maddede ISP sorumluluğu ve işbirliği basit bir şekilde düzenlenmiştir.
8. ISP'lerin sitelerinde veya sistemlerinde bulunan ve telif haklarını ihlal eden içerikten dolayı sorumlu tutulabilecekleri bir yasal zemin var mı?	✓	Telif hakkı ihlali bulunduğunu öne süren sahipleri içerik sağlayıcıya ihlalin durdurulması talebinde bulunabilirler. Eğer içerik sağlayıcılar üç iş günü içinde telif hakkı ihlalinin durdurulmazsa, telif hakkı sahibinin cumhuriyet savcısından ilgili ISP'ye içerik sağlayıcıya verdiği hizmeti durdurmasını emretmesini isteme hakkı vardır.
9. Sitelerinde veya sistemlerinde telif hakkı ihlalinde bulunan içerik barındıran ISP'lerin sorumluluğu ile ilgili hangi yaptırımlar uygulanabilir.	Özel hukuk ve Ceza hukuku yaptırımları	Tazminat, ihtiyati tedbir, para cezası ve hapis de dahil olmak üzere çok sayıda çeşitli özel hukuk ve ceza hukuku yaptırımları mevcuttur. Uygulamada yaptırımlar seyrek görülür.
10. Telif hakkı sahibi bildirimde bulunduğu ISP'lerin telif hakkını ihlal eden içeriği kaldırma zorunluluğu var mıdır?	✓	Hak ihlalinde bulunan içerik üç gün içinde kaldırılmıyorsa ISP'ye, ihlalde bulunan aboneye verdiği hizmeti durdurması emri verilebilir. Uygulamada telif hakkı ihlalleri yaygın durumdadır; kapatma bildirimleri ve askıya almalar seyrekir.
11. ISP'lerin bildirim aldıklarında abonelerine dönerek abonenin, ISP'nin sunduğu hizmeti telif hakkını ihlal eden bir içeriği yaymak için kullanmakta olduğunu bildirmesi zorunlu mudur?	✗	ISP'lerin her ne kadar savcılar tarafından verilecek emirlere göre yayın durdurma uyarıları yapmaları gerekiyorsa da, öne sürülen telif hakkı ihlallerini abonelerine bildirme konusunda doğrudan bir rolü yoktur.
12. Bulut bilişim hizmetlerinin kötüye kullanımına karşı zorlamalar dahil olmak üzere açık bir yasal koruma var mıdır?	Kapsamlı koruma	Türkiye'de bulut hizmetleri ile ilgili olarak siber suçlar ve telif hakkı yasalarının sağladığı sınırlı düzeyde bir koruma mevcuttur. Bununla birlikte, her iki yasada da küçük boşluklar vardır ve Türkiye'de henüz veri koruma yasaları yoktur.
KARŞILIKLI ÇALIŞABİLME		
1. Verilerin taşınabilmesini ve karşılıklı çalışabilmesini sağlayacak standartları oluşturacak çerçeveyi hazırlayacak yasa, düzenleme veya politikalar var mıdır?	✓	Türkiye'de standartlar 132 sayılı ve 1960 tarihli Türk Standartları Enstitüsü Kuruluş Kanununa göre düzenlenir.
2. Ülkede standartların geliştirilmesinden sorumlu bir düzenleyici kurum var mıdır?	✓	Türk Standartları Enstitüsü (TSE) <www.tse.org.tr>.
KURALLARIN ULUSLARARASI KURALLARLA UYUMLU HALE GETİRİLMESİ		
1. E-ticaret ile ilgili mevcut yasalar var mıdır?	1	15 Ocak 2004 tarih ve 5070 sayılı Elektronik İmza Yasası sınırlı bazı e-ticaret hükümleri içermektedir.
2. E-ticaret yasaları hangi uluslararası enstrümanlara dayanır?	Diğer	Elektronik İmza Yasası sınırlıdır. İmza ile ilgili bölümleri UNCITRAL Elektronik İmza Model Yasası temel alınarak hazırlanmıştır.
3. Uygulamaların veya dijital verilerin yabancı bulut hizmet sağlayıcılardan indirilmesi tarifelerden veya diğer ticari engellerden muaf mıdır?	✓	Türkiye mevcut durumda tarife oluşturma konusunda AB politikasını izlemektedir ve Bilgi ve İletişim Teknolojileri (ICT) sektörü ile ilgili tarife veya başka engeller yoktur.
4. Uluslararası standartlar ulusal standartların üzerinde midir?	✓	Türkiye'de AB ve Uluslararası standartların bir karışımı ulusal standartların üzerinde tutulmaktadır.
5. Devlet uluslararası standart belirleme sürecine katılıyor mu?	✓	Türkiye ISO komitelerinin ve çalışma gruplarının aktif bir katılımcısıdır.
SERBEST TİCARETİN TEŞVİK EDİLMESİ		
1. Ülke yönetiminde teknolojiye yansızlığı yerleştiren kanun veya politikalar mevcut mudur?	✗	Türkiye'de teknolojiye yansızlık ile ilgili özel kanun veya politika yoktur.
2. Bulut bilişim hizmetleri, yazılım türleri dahil, ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere çeşitli ürünlerin, hizmetlerin, standart ve teknolojilerin kullanılmasını zorunlu kılan kanun veya politikalarla özgür bir şekilde çalışma olanağına sahip midir?	✓	Türkiye'de bu konu ile ilgili zorlayıcı koşullar yoktur.

TÜRKİYE	YANIT	AÇIKLAMA METNİ
3. Bulut bilişim hizmetleri, yazılım türleri dahil, ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere çeşitli ürünlerin, hizmetlerin, standart ve teknolojilerin kullanılması yolunda tercihler tesis eden kanun veya politikalarından özgür bir şekilde çalışma olanağına sahip midir?	✓	Türkiye’de bu konu ile ilgili tercihler yoktur; ancak pek çok devlet kuruluşu (savunma dahil) önemli açık kaynak projeleri yürütmektedir.
4. Bulut bilişim hizmetleri satıcının, geliştiricinin veya hizmet sağlayıcının ülkesine göre ayrımcılık uygulayan kanunlardan özgür bir şekilde çalışma olanağına sahip midir?	✗	Türkiye Dünya Ticaret Örgütü (WTO) Çok Taraflı Kamu Alımları Anlaşması’na bir üye olarak değil, gözlemci olarak katılmıştır. Türkiye’de kamu ihale yasası yurt içi tekliflere hala yüzde 15’i bulan bir fiyat tercihi sağlamaktadır.
ALTYAPI, İSTATİSTİKLER VE GÖSTERGELER		
1. Ulusal bir geniş bant planı var mıdır?	<ul style="list-style-type: none"> 2013 yılına kadar, geniş bant abone yoğunluğu %20 düzeyine erişecektir 2013 yılına kadar internet kullanıcılarının oranı %60’a erişecektir 	<p>Türkiye Bilgi Toplumu Stratejisi (2006-2010) <http://www2.dpt.gov.tr/konj/DPT_Tanitim/pdf/Action_Plan.pdf> içinde ulusal geniş bant için şu amaç belirlenmiştir:</p> <ul style="list-style-type: none"> Toplumun tüm kesimlerine yüksek kaliteli ve düşük maliyetli geniş bant erişimi. <p>2006 yılında Dokuzuncu Kalkınma Planında (2007-2013) <http://www2.dpt.gov.tr/konj/DPT_Tanitim/pdf/Ninth_Development_Plan.pdf> şu hedefler belirlenmiştir:</p> <ul style="list-style-type: none"> 2013 yılına kadar, Geniş Bant Abone Yoğunluğu 2006’daki %3,5 oranından yıllık %28,3 artış sağlayarak %20 oranına erişecektir. 2013 yılına kadar, İnternet Kullanıcıları Sayısı 2006’daki %20 oranından yıllık %17 artış sağlayarak %60 oranına erişecektir <p>Bu hedeflere ulaşılmasa dahi, Türkiye’deki internet kullanımı ve geniş bant büyüme hızları diğer pek çok Avrupa ekonomisinden daha yüksektir.</p> <p>2011 yılında Başbakanlık bir Ulusal Geniş Bant Vizyon Çalışmasına girişti - “İpek yolundan Geniş Bant’a: Ekonomik Büyüme ve Rekabetçiliği Sağlama”. Bu çalışma geniş bant ağları ile ekonomik gelişme arasında bağlantı kurmaktadır. Daha fazla bilgi için bkz. <www.infodev.org/en/Article.779.html>.</p>
2. Aktarılan verilerin yapısına göre veri aktarımı için farklı hizmet düzeyleri tesis edilmesini düzenleyen yasalara veya politikalar var mıdır?	Düzenleme yok, toplumsal tartışmalar çok sınırlı.	Açık yansızlıkla ilgili konular henüz Türkiye’de ciddi olarak ele alınmamıştır.
3. Temel Göstergeler		
3.1. Nüfus (2010)	72.752.325	[Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU), Dünya Telekomünikasyon/ICT Göstergeleri Veritabanı (Haziran 2011) < http://www.itu.int/ITU-D/ICTEYE/Indicators/Indicators.aspx >]
3.2. Kent Nüfusu %(2010)	%70	[Dünya Bankası, Veri Kataloğu, Göstergeler, Kent Nüfusu %(2011) < http://data.worldbank.org/indicator/SP.URB.TOTL.IN.ZS >]
3.3. Hane Halkı Sayısı (2009)	16.262.000	[Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU), Dünya Telekomünikasyon/ICT Göstergeleri Veritabanı (2009) < http://www.itu.int/ITU-D/ICTEYE/Indicators/Indicators.aspx >]
3.4. Nüfus Yoğunluğu (kilometrekareye düşen kişi) (2010)	95	[Dünya Bankası, Veri Kataloğu, Göstergeler, Nüfus Yoğunluğu (2011) < http://data.worldbank.org/indicator/EN.POP.DNST >]
3.5. Kişi Başına Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (2010 ABD\$)	\$10.399	[Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Ekonomik Görünümü Veritabanı (Nisan 2011) < http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2011/01/weodata >]
3.6. ICT harcamalarının Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya oranı (2008)	%4	[Dünya Bankası, ICT Küçük Veri Rehberi (2009) < http://data.worldbank.org/products/data-books/little-data-book-on-info-communication-tech >]
3.7. Evlerdeki Kişisel Bilgisayar Oranı (2010)	%44	2010 yılında, ailelerin %44,2’lik bölümünün evinde kişisel bilgisayarlar bulunuyordu. Bu oran 2008 yılına göre %38,1’lik bir artışı ifade etmektedir. [Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU), Bilgi Toplumu Ölçümü (2011) < http://www.itu.int/ITU-D/ict/publications/idi/2011 >]
4. ICT ve Ağ Hazırlık Göstergeleri (e-hazırlık sırası)		
4.1. ITU ICT Gelişme Endeksi (IDI) (2010) (Derecelendirme 10 üzerindedir ve 152 ülkeyi kapsar)	4,42	Türkiye’nin ICT Gelişme Endeksi 10 üzerinden 4,42’dir. Bu sonuçla 152 ülke arasında 59. sıradadır. Türkiye’nin 2010 IDI sıralaması 2008’deki 60. sıraya göre kötüleşmiştir. [Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU), Bilgi Toplumu Ölçümü (2011) < http://www.itu.int/ITU-D/ict/publications/idi/2011 >]
4.2. Dünya Ekonomik Forumu Ağ Hazırlık Endeksi (2010-2011) (Derecelendirme 7 üzerindedir ve 138 ülkeyi kapsar)	3,79	Türkiye’nin Ağ Hazırlık Endeksi 7 üzerinden 3,79 olmuştur. Bu düzey 152 ekonomi içinde 71. ve üst/orta gelir grubundaki ülkeler/ekonomiler içinde ise 16. sıradadır. [Dünya Ekonomik Forumu, Küresel Bilgi Teknolojisi Raporu (2010-2011) < http://www.networkedreadiness.com/gitr >]
4.3. Uluslararası Bağlanabilirlik Derecesi (2011) (Derecelendirme 10 üzerindedir ve 50 ülkeyi kapsar)	5,51	Türkiye 10 üzerinden 5,51’lik bir Bağlanabilirlik Derecesine sahiptir; böylece kaynaklara göre gruplandırılan ülkeler/ekonomiler listesinde 25 ülke arasında 4. sıradadır. [Nokia Siemens, Bağlanabilirlik Sonuç Kartı (2011) < http://www.connectivityscorecard.org >]

TÜRKİYE	YANIT	AÇIKLAMA METNİ
4.4. BT Sektörü Rekabetçilik Endeksi (2011) (Derecelendirme 100 üzerindedir ve 66 ülkeyi kapsar)	38,70	Türkiye'nin BT Sektörü Rekabetçilik Endeksi 100 üzerinden 38,7'dir. Bu sonuçla 66 ülke arasında 41. sıradadır. 2011 endeksinin skoru 2009'a oranla %14,8'lik bir artış göstermiştir. Türkiye sıralamada 2009'dan bu yana 5 sıra yükselmiştir. [Business Software Alliance (BSA) / Economist Intelligence Unit (EIU), BT Sektörü Rekabetçilik Endeksi (2011) < http://globalindex11.bsa.org >]
5. İnternet Kullanıcıları ve Uluslararası Bant Genişliği		
5.1. İnternet Kullanıcıları (2010)	28.955.425	[8.3.1. ve 8.5.2 üzerinden hesaplanmıştır]
5.2. İnternet Kullanıcılarının Nüfusa Oranı (2010)	%40	2010 yılında halkın %39,8'lik bir bölümü İnternet'i kullandı. Bu oran 2008 yılına göre %15,7'lik bir artışı ifade etmektedir. [Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU), Bilgi Toplumu Ölçümü (2011) < http://www.itu.int/ITU-D/ict/publications/idi/2011 >]
5.3. Uluslararası İnternet Bant Genişliği (internet kullanıcısı başına saniyedeki bit sayısı) (2010)	19.087	Türkiye Uluslararası İnternet Bant Genişliğini 2008 yılından bu yana %125 oranında artırdı. [Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU), Bilgi Toplumu Ölçümü (2011) < http://www.itu.int/ITU-D/ict/publications/idi/2011 >]
5.4. Uluslararası İnternet Bant Genişliği (Ülkeye göre toplam saniyedeki Gigabit sayısı) (Gbps)	553	[8.5.3. ve 8.5.1 üzerinden hesaplanmıştır]
6. Sabit Geniş Bant		
6.1. Sabit Geniş Bant Abonelikleri (2010)	7.095.850	[Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU), Dünya Telekomünikasyon/ICT Göstergeleri Veritabanı (Haziran 2011) < http://www.itu.int/ITU-D/ICTEYE/Indicators/Indicators.aspx >]
6.2. Sabit Geniş Bant Aboneliklerinin ailelere oranı (2010)	%44	Not: bu bilgi iş amaçlı kullanımdan türetilmiştir (bu konudaki OECD yorumlarına bakınız) [8.3.3. ve 8.6.1] üzerinden hesaplanmıştır
6.3. Sabit Geniş Bant Aboneliklerinin nüfusa oranı (2010)	%10	Türkiye Sabit Geniş Bant Aboneliklerini (nüfusun yüzdesi olarak) 2008 yılından bu yana %21 oranında artırdı. [Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU), Dünya Telekomünikasyon/ICT Göstergeleri Veritabanı (Haziran 2011) < http://www.itu.int/ITU-D/ICTEYE/Indicators/Indicators.aspx >] Aşağıdaki OECD rakamları Türkiye'deki geniş bant bağlantılarının türlerine göre dağılımını göstermektedir. OECD içinde Türkiye Sabit (Kablolu) Geniş Bant Aboneliklerin Nüfusa oranı sıralamasında 34 ülke arasında 34. sıradadır [OECD Geniş Bant Abonelikleri (Aralık 2010) – http://www.oecd.org/sti/ict/broadband] • DSL: %9,1 • Kablo: %0,4 • Fiber/LAN: %0,2 Toplam: %9,8 (7.103.911 abonelik) ve bu sayı 2009'a oranla %9'luk bir artışı ifade etmektedir. OECD ortalaması %24,9'dur. Not: ITU ve OECD abonelik toplamalarında tanım, zamanlama veya nüfus taban çizgisi farklılıkları nedeniyle küçük değişimler görülebilir. [Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU), Bilgi Toplumu Ölçümü (2011) < http://www.itu.int/ITU-D/ict/publications/idi/2011 >]
6.4. Sabit Geniş Bant Aboneliklerinin internet kullanıcılarına oranı (2010)	%25	[8.5.1. ve 8.6.1 üzerinden hesaplanmıştır]

TÜRKİYE	YANIT	AÇIKLAMA METNİ
7. Mobil Geniş Bant		
7.1. Mobil Telefon Abonelikleri (2010)	61.769.635	<p>Not: Bu sayı kişi başına birden fazla abonelikler nedeniyle artabilir, ancak 3G data kartları, tabletler vb. özel veri cihazlarını içermez.</p> <p>[Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU), Dünya Telekomünikasyon/ICT Göstergeleri Veritabanı (Haziran 2011) <http://www.itu.int/ITU-D/ICTEYE/Indicators/Indicators.aspx>]</p>
7.2. 100 kişiye düşen aktif mobil geniş bant abonelik sayısı (2010)	%18	<p>Türkiye’de 2008 yılında Aktif Mobil Geniş Bant aboneliği yoktu ancak 2010 yılında nüfusun yüzdesi olarak %18’e yükseldi.</p> <p>Aşağıdaki OECD rakamları Türkiye’deki mobil geniş bant bağlantılarının türlerine göre dağılımını göstermektedir.</p> <p>OECD içinde Türkiye Karasal Mobil Kablosuz Geniş Bant Aboneliklerin Nüfusa oranı sıralamasında 33 ülke arasında 34. sıradadır [OECD Geniş Bant Abonelikleri (Aralık 2010) – http://www.oecd.org/sti/ict/broadband]</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uydu: %0 • Karasal Sabit Kablosuz: %0 • Standart mobil geniş bant aboneliği: %2 • Özel mobil veri abonelikleri: %0 <p>Toplam: %2 (1.458.436 abonelik). OECD ortalaması toplam %41,6’dır.</p> <p>Not: Mobil geniş bant abonelik türleri OECD tarafından ilk kez 2010 yılında rapor edilmiştir. Mevcut ITU verilerinde bu detaya inilmemiştir.</p> <p>Not: OECD rakamlarında mobil veri abonelikleri de yer almaktadır, ancak ITU rakamlarında bu dikkate alınmamıştır.</p>
7.3. Aktif mobil geniş bant abonelik sayısı (2010), her 100 kişi için	10.994.995	<p>[Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU), Bilgi Toplumu Ölçümü (2011) <http://www.itu.int/ITU-D/ict/publications/idi/2011>]</p>